

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/108/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720200924
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3720200924.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobkyne: T. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX/XX-AX, L. X., zast. Y. J. J., H., N.: XX XXX XXX, P. XXX/X, L. X., proti žalovanému: T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. K. XXX, zast. I. H. U. N.: XX XXX XXX, W. XXX/XX-X, Z. za účasti intervenienta na strane žalovaného : W. L., H. N. R., N.: XX XXX XXX, P. D. X, X., zast. Y. X. T. - advokátom, P. XX, X., o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného a intervenienta na strane žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 6C/12/2020-76 zo dňa 23. júla 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyňa **m á** proti žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom vo výroku I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku II. vo zvyšku žalobu zamietol. Výrokom III. rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník. Vec právne posúdil podľa ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 a § 444 Občianskeho zákonníka. Ohľadne pasívnej legitímácie žalovaného uviedol, že v súčasnej právnej praxi je už ustálený záver, že ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. zahŕňa aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, preto potom podľa § 15 ods. 1 tohto zákona môže poškodený uplatniť svoj nárok na náhradu takejto nemajetkovej škody, resp. ujmy, priamo proti poisťovateľovi, teda priamo proti zmluvnému partnerovi žalovaného, s ktorým žalovaný mal uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení. Poškodený si môže uplatniť nárok proti ktorémukoľvek zo subjektov, teda voči prevádzkovateľovi motorového vozidla alebo voči poisťovni prevádzkateľa motorového vozidla, s ktorým má prevádzateľ motorového vozidla zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, alebo sa môže rozhodnúť, že nárok uplatní súčasne voči obidvom subjektom. Konštatoval, že žalobkyňa si voči žalovanému uplatnila náhradu bolestného (priznanú v rámci trestného konania pred Okresným súdom Považská Bystrica, sp. zn. 1T/88/2018), náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (vyplatené poisťovňou počas konania na Okresnom súde Považská Bystrica, sp. zn. 8C/30/2019) a jeho zvýšenie o 50 % v konaní vedenom pred Okresným súdom Považská Bystrica, sp. zn. 8C/30/2019, celkom tak bolo žalobkyni na náhrade škody vyplatených 11.336,25 eur (bolestné 1.915,20 eur, 6.281 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia + 3.140,05 eur zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia). Vzhľadom na otázku konkurencie práva poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a práva na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444

Občianskeho zákonníka, s ktorou sa už vysporiadal Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 28.05.2014, sp. zn. 7Cdo/65/2013, uverejneného aj v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NSSR č. 1/2015 a podľa ktorého ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach s tým, že tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje, prijal záver, že nie je vylúčené, aby sa žalobkyňa ako poškodená domáhala okrem náhrady škody na zdraví aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnú ochranu osobnosti fyzickej osoby. Mal preukázané, že v danom prípade došlo k zásahu do osobnostného práva žalobkyne, do jej práva na zdravie, telesnú integritu, ľudskú dôstojnosť, práva na sebarealizáciu, vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľuďmi, s príbuznými, rodinný život ako aj do jej osobnostného práva na súkromie, keď v dôsledku dopravnej nehody, za ktorú je zodpovedný žalovaný, sa natrvalo zmenil život žalobkyne, ktorá sa musela zriecť predchádzajúceho spôsobu svojho života, svojich záujmov, nakoľko pred dopravnou nehodou sa starala o celý chod domácnosti, zmysel života na starobnom dôchodku mala v starostlivosti o rodinu, pomáhala svojim deťom, vnúčatám, trávila čas aktívne na chalupe, venovala sa záhradke, varila, piekla, zavárala, avšak po nehode zostala vo viacerých bežných každodenných úkonoch odkázaná na svojho manžela, rodinu, opatrovatelku, čo obzvlášť ťažko prežíva, keďže je vo svojej podstate introvert. Deň trávi pasívne v ležiacej polohe na gauči, čím sa zhoršujú aj jej ostatné ochorenia (astma, srdcové ochorenie). Má zhoršený zdravotný stav pri zmene počasia, je nútená presúvať sa v rámci bytu za pomoci invalidného vozíka alebo chodítka, nemôže navštevovať deti žijúce mimo jej bydliska, čo sa všetko prejavilo na jej psychickom stave. Máva depresie, problémy so spánkom, beznádejný pohľad na budúcnosť a v neposlednom rade to ovplyvnilo aj jej dovtedy harmonický vzťah s manželom. Nakoľko práva zo zodpovednosti za spôsobenú škodu a z porušenia osobnostných práv si pri nárokoch na odškodnenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia oproti právu na náhradu nemajetkovej ujmy môžu značne konkurovať, sa súd zameril na ich dôsledné odlíšenie. Poukázal na to, že zo znaleckého posudku predloženého v trestnom konaní boli pri bolestnom zohľadnené konkrétne zranenia žalobkyne, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 23.05.2018 a v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia bola zohľadnená poúrazová deformita predkolenia a členka, obmedzenie pohyblivosti, chronický opuch, jazvy po úraze. Pri určení rozsahu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd v konaní sp. zn. 8C/30/2019 vzal do úvahy predovšetkým vyšší vek žalobkyne a skutočnosť, že v dôsledku úrazu je nútená zdržiavať sa doma, nie je schopná riadne sa pohybovať a jej svet sa zmenšil po úraze predovšetkým na priestory bytu. Zohľadnené bolo, že žalobkyňa nie je samoobslužná primerane veku, nemôže vykonávať prechádzky, nákupy, absolvovať návštevy a cesty. Podľa názoru súdu predmetné bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. jeho zvýšenie zohľadňuje ujmy spôsobené zásahom do telesnej integrity žalobkyne, jej vytrpené bolestné a trvalé následky na jej zdraví a obmedzenia s tým súvisiace, avšak nezohľadňuje zásahy tým spôsobené a tým prejavujúce sa v citovej ujme spočívajúcej v nepríjemných pocitoch smútku, šoku z dopravnej nehody, v jej prežívaní nielen terajšej situácie, ale aj pohľadu na budúcnosť, v psychike, v strate potrebnosti, zmyslu života, v pocite zníženej ľudskej dôstojnosti práve na sebarealizáciu, v narušení intimity, či zmeny, ktoré tým nastali vo vzťahu k manželovi a ostatným blízkym osobám v súkromnom živote žalobkyne, v ochudobnení o spoločenský život, ktorým žila pred dopravnou nehodou, v udržiavaní vzťahov so širšou rodinou. Podľa názoru súdu sú tieto následky celkom odlišné od tých, ktoré boli zohľadňované pri obodovaní bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobkyne, z ústavného princípu proporcionality, v zmysle ktorého odškodnenie má byť dostatočné, dôstojné a adekvátne, zohľadnil nielen následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody, ale aj príčinu dopravnej nehody, pričom vychádzal tiež z porovnania výšky náhrady nemajetkovej ujmy v iných obdobných sporoch. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti vyhovujúcej časti rozsudku a výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, resp. rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa žalovaného je zrejmé, že žalobkyňa nemajetkovú ujmu požaduje z dôvodu následkov ublíženia na zdraví z dopravnej nehody. Rovnaké odôvodnenie použila aj v konaní v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré jej bolo taktiež mimoriadne navýšené o 50 %. Opakovane odkazovala na svoje zdravie, telesnú integritu, fyzické zranenie, pobyt v nemocnici, pobyt

v kúpeľoch, potrebu invalidného vozíka, prípadne chodítka a iné. Žalovaný zhodne s intervenientom zastáva názor, že žalobkyňa poukazuje na tie isté dôvody, na základe ktorých jej bola poskytnutá náhrada škody na zdraví, a to bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. V odvolaní sa zaoberal závermi rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/65/2013, rozhodnutím Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 426/2014 a za príklad judikatúry a praxe súdov v obdobnom prípade považoval rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 16Co/107/2013 z 30.09.2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 zo dňa 02.10.2013. Za dôležité považoval, že v nadväznosti na uvedenú dopravnú nehodu odškodnenie žalobkyne predstavuje štvrté (!) konanie, v ktorom vystupuje žalovaný z dôvodu zavinenia dopravnej nehody, čo sa javí ako šikanózne a smerujúce k zneužitiu prostriedkov ochrany práv žalobkyne. To, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy zo strany žalobkyne bola neprimeraná, skonštatoval vo svojom rozhodnutí napokon aj prvostupňový súd, ktorý sa stotožnil s námietkou žalovaného a intervenienta o neprimeranosti uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy. S prihliadnutím na zamietnutie zvyšku žaloby z dôvodu neprimeranej a predovšetkým neopodstatnenej výšky nároku žalobcu (priznaná 1/5 požadovanej sumy), s poukazom na všetky okolnosti daného prípadu, ako aj počet predchádzajúcich plnení zo strany žalovaného, je podľa názoru žalovaného nespravodlivé a neprimerane tvrdé zaviazat' žalovaného (opätovne) na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy. Navrhol preto, aby súd zväžil nepriznanie náhrady trov konania s odkazom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

3. Intervenient vo včas podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd v napadnutej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému zamietne a žalovanému a intervenientovi prizná náhradu trov konania, resp. rozhodne o zrušení rozsudku súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie. Trval na doteraz prezentovaných a uvedených skutočnostiach, najmä na nepreukázaní presahu nároku na ochranu osobnosti nad nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví, na námietke absencie preukázania základných predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, v nedostatočnom zohľadnení okolností dopravnej nehody a iných foriem zadosťučinenia. Za zásadné pochybenie považoval skutočnosť, že súd prvej inštancie priznal nemajetkovú ujmu napriek tomu, že nárok na ňu nebol preukázaný a skutočnosť, že priznal nemajetkovú ujmu na pokrytie dopadu do spoločenského a rodinného života žalobkyne, ktoré už boli odškodnené cez iné inštitúty právneho poriadku. Uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol odôvodnený skutočnosťami jej zdravotného stavu, ktoré už boli odškodnené. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. jeho zvýšenie, zohľadňuje ujmy spôsobené zásahom do telesnej integrity žalobkyne, jej vytrpenej bolesti a trvalé následky na jej zdraví a obmedzenia s tým súvisiace, avšak nezohľadňuje zásahy tým spôsobené a prejavujúce sa v citovej forme. Toto konštatovanie súdu poprel samotný manžel žalobkyne, kedy uvádzal tie isté skutočnosti pri uplatnení nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré uvádzal v konaní, kde si žalobkyňa uplatňovala mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobkyňa, resp. jej rodina v priebehu konania uvádzali dopad nehodovej udalosti na jej zdravotný stav a zdôrazňovali skutočnosti ako jej zdravotný stav sťažil jej spoločenský a rodinný život. S poukazom na zákonné definície nárokov (§ 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., § 4 ods. 5 zákona č. 437/2004 z. z. a § 11 Občianskeho zákonníka) zastával názor, že jednotlivé zložky práva, ktoré si žalobkyňa uplatňovala v konaní titulom náhrady nemajetkovej ujmy, jej už odškodnené boli, a to inštitútom určeným na pokrytie týchto nárokov. Oba druhy odškodnenia (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia) sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžičky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Ide o náhradu poskytovanú za trvalé následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom spoločenskom živote. V konaní preukázané skutočnosti je podľa názoru intervenienta možné subsumovať pod náhradu škody na zdraví. Náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 11 Občianskeho zákonníka je len výnimočnou alternatívou, kedy by v konkrétnom prípade došlo aj k iným zásahom do sféry poškodeného, za aké nebol už odškodnený; tie musí preukázať a zdôvodniť. Nie je možné prijať záver, že ak sa náhrada ujmy uplatňuje z tých istých dôvodov, tak ju postačuje radikálne znížiť.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného a intervenienta poukázala na odôvodnenie napadnutého rozsudku, že je odkázaná na sociálnu službu - opatrovatel'ku, poprela, že si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na základe totožných skutkových tvrdení (námietky žalovaného a intervenienta), pretože nemajetkovú ujmu uplatňuje na základe stavu, ktorý jej žalovaný privedil a zasiahol do jej osobnostných práv, do jej psychickej sféry, do jej

postavenia v spoločnosti, do jej ľudskej dôstojnosti a takto sa nejedná ani o dopĺňanie škody, ako sa to snaží žalovaný prezentovať. Akceptovala rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým jej nebola priznaná požadovaná výška uplatnenej nemajetkovej ujmy.

5. Intervenient k odvolaniu žalovaného uviedol, že zotráva na všetkých svojich vyjadreniach a písomných podaniach, ako aj podanom odvolaní a vyjadril súhlas s tvrdením žalovaného, že žalobkyňa v konaní neuviedla žiadne také skutkové tvrdenia, ktoré by neboli zohľadnené pri uspokojení jej nárokov na náhradu škody na zdraví. Uviedol, že súd pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú nemajetkovú ujmu mal prihliadať na už poskytnuté finančné kompenzácie, čo je podporované početnou judikatúrou a praxou súdov, na ktorú vo svojom odvolaní žalovaný poukazuje. Vzhľadom na doteraz vyplatenú náhradu za bolestné a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorá žalobkyni bola mimoriadne navýšená o 50 %, považuje nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy za účelové obohacovanie, ktoré je v rozpore so samotnou podstatou inštitútu nemajetkovej ujmy.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu intervenienta, ktorý stále tvrdí, že nepreukázal presah nároku na ochranu osobnosti nad nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví a predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, že súd nedostatočne zohľadnil okolnosti dopravnej nehody a údajne iných foriem zadošťučinenia a uviedol, že sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného a domáha sa zmeny napadnutého rozsudku a zamietnutia žaloby, navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil. Stotožnila sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že žalovaný hrubým spôsobom porušil dopravné predpisy, keď prekročil rýchlosť, narazil do pred ním idúceho auta, odhodil ho do protismeru, kde sa zrazil s autom žalobkyne a žalobkyňa namiesto užívania si staroby a dôchodku v zdraví, je upútaná na lôžko, invalidný vozík, neschopná samostatného pohybu; vyhýba sa spoločenskému styku. Tieto okolnosti súd vyhodnotil a priznal jej satisfakciu za tento stav v náhrade nemajetkovej ujmy. Z uvedených hľadísk žiadala v celom rozsahu rozsudok potvrdiť.

7. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a výroku III. je potrebné potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol, odvolaním napadnutý nebol, preto je v tomto rozsahu právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu zostal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priznaný žalobkyni vo výške 4.000,- eur.

10. Odvolací súd je v rámci neúplnej apelácie, až na zákonom ustanovené výnimky, viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, pričom svoju pozornosť primárne zameriava na skúmanie vecnej správnosti a zákonnosti prvoinštančného rozhodnutia v rozsahu dôvodov uplatnených v odvolaní. Pri zisťovaní skutkového stavu súd vychádza z skutkových tvrdení procesných strán (§ 150 ods. 1 CSP).

11. Žalobkyňa sa domáhala zaplata 20.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 23.05.2018, zavinenej žalovaným - osobou poistenou pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u intervenienta žalovaného. Žalobkyňa nemajetkovú ujmu požaduje vzhľadom na následky, ktoré jej ublíženie na zdraví z dopravnej nehody vyvolalo. Uvedené zranenie ju podľa tvrdení žalobkyne (vyjadrenie zo dňa 21.05.2020) upútal na lôžko a invalidný vozík. Ujma, ktorú žalobkyňa utrpela, má celkom zásadný dopad na kvalitu jej života. V dôsledku zranenia a neovládateľnosti nohy nie je sebestačná pri zabezpečení hygieny, pri chôdzi po byte, keď používa chodítko a invalidný vozík, nemôže vykonávať prechádzky na čerstvom vzduchu, vykonávať návštevy u rodinných príslušníkov. Argumentovala tým, že nemajetková ujma je ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy vrátane škody na zdraví s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby. Zastávala názor, že v jej prípade sú splnené predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu v dôsledku porušenia právnych predpisov, ktorý bol daný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, sp.

zn. 1T/88/2018 zo dňa 21.11.2018, za vznik nemajetkovej ujmy, ktorá u žalobkyne vznikla ako u staršej osoby, ktorá v dôsledku úrazu je upútaná na lôžko a invalidný vozík, pohybuje sa len vo svojom byte, nie je sebestačná pri zabezpečovaní hygieny, nedokáže variť a zabezpečovať stravu, pri chôdzi používa chodítko a invalidný vozík, nemôže vykonávať prechádzky na čerstvom vzduchu, návštevy rodinných príslušníkov mimo svojho bydliska a toto jej spôsobuje okrem bolesti aj psychické útrapy. Akcentovala, že nemajetková ujma nie je preukázateľná, resp. merateľná prístrojmi. Ujmu je možné iba pociťovať. Jej ujma je závažná a bude pretrvávať do konca jej života, pretože je tu stres, ako sa ďalej bude vyvíjať, úzkosť, frustrácia.

12. Z obsahu spisu vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 1T/88/2018-227 zo dňa 21.11.2018, právoplatným dňa 07.12.2018, bol žalovaný uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 23. mája 2018 v čase asi o 14.55 h riadil nákladné motorové vozidlo značky P. I evidenčného čísla Z. po ceste č. XX/XXX, smerom od L. X. na L., kde v kilometri 6.0, v úseku cesty pri odbočke na obec L., okres L.. X., v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky, v dôsledku jazdy rýchlosťou 102 km/h, teda rýchlosťou vyššou ako bola v danom úseku cesty dovolená najvyššia rýchlosť jazdy 90 km/h, a v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, oneskorene reagoval na znižovanie rýchlosti jazdy pred ním jazdiaceho osobného motorového vozidla značky P. G., evidenčného čísla L., so zapnutým ukazovateľom zmeny smeru jazdy vľavo, ktoré riadila I. V., bytom L.. X., G. XXXX/XXX, a ktorá pred odbočením vľavo s vozidlom na križovatke zastavovala z dôvodu dávania prednosti oproti idúcim vozidlám, pričom v snahe vyhnúť sa priamemu nárazu do zadnej časti tohto vozidla prešiel prednou časťou svojho vozidla pri intenzívnom brzdení do protismerného jazdného pruhu, kedy pravou prednou časťou vozidla narazil do ľavej zadnej časti vozidla P. G. a následne ľavou prednou časťou vozidla narazil do ľavej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla značky U. N., evidenčného čísla L., vodiča L. V., bytom L.. X., U. XX/XX, ktorý pri dopravnej nehode utrpel pomliaždenie a natiahnutie krčnej a driekovej časti chrbtice, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a práceneschopnosť s obmedzením v obvyklom spôsobe života od 23.05.2018 v trvaní 8-10 dní, spočívajúcom v bolestivosti zranení a v obmedzení pohyblivosti, a jeho spolujazdkyňa vo vozidle, T. V., bytom L.. X., U. XX/XX, utrpela tržnú ranu na čele a otvorenú zlomeninu ľavého členka s vyklbením ľavej nohy do vonkajšej strany, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a práceneschopnosť s obmedzením v obvyklom spôsobe života od 23.05.2018 v trvaní najmenej po dobu 6-8 týždňov, spočívajúcom v hospitalizácii s operačným spôsobom liečby, v bolestivosti zranení, v sťaženi hygieny a v obmedzení pohyblivosti. Žalovaný porušil ustanovenia § 16 ods. 1,2, §4 ods. 1 písm. c), § 9 ods. 1 Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v znení neskorších zmien a doplnkov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a za to bol odsúdený podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., na trest odňatia slobody v trvaní 1 /slovom: jeden/ rok s podmienčným odkladom a skúšobnou dobou 2 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky motorové vozidlá na dobu 2 roky. Žalovaný bol zaviazaný (okrem iného) nahradiť žalobkyňu škodu vo výške 1.915,20 eur a so zvýšným nárokom na náhradu škody bola odkázaná na civilný proces.

13. S ohľadom na ust. § 4 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je daná zodpovednosť žalovaného za uplatnenú nemajetkovú ujmu spôsobenú poškodenou pri dopravnej nehode, čo v odvolaní nie je odvolateľmi spochybňované.

14. V danej veci je nesporné, že žalobkyňu bola rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 1T/88/2018-227 zo dňa 21.11.2018 priznaná náhrada škody vo výške 1.915,20 eur, intervenient (W. L. žalobkyňu titulom sťaženia spoločenského uplatnenia poskytol plnenie v rozsahu 6.281,- eur a rozhodnutím Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 8C/30/2019-71 zo dňa 23.10.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 5Co/2/2020-95 zo dňa 11.03.2020 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňu titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 3.140,05 eur. Z uvedenej škodovej udalosti bola žalobkyňu zaplatená náhrada škody na zdraví celkom 11.336,25 eur.

15. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

16. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

17. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

18. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

19. Odvolací súd neopomína rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NSSR č. 1/2015 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 13.08.2014 a právne závery v nich obsiahnuté, v ktorých bola posudzovaná otázka konkurencie práva poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a práva na náhradu škody podľa § 444 Občianskeho zákonníka, a ktoré sú citované aj v bode 30 a 31 rozhodnutia súdu prvej inštancie. Zhodne so súdom prvej inštancie poukazuje na právny názor, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014, uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NSSR č. 1/2015).

20. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nároky na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú samostatnými právnymi prostriedkami ochrany fyzickej osoby. Odvolací súd zastáva názor, že náhrada za bolesť, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka predstavujú samostatné nároky, ktoré môžu byť odvodené od tej istej škodovej udalosti. Ako samostatne uplatniteľné nároky potom podliehajú požiadavkám kladeným na ich špecifikáciu. Povinnosť žalobcu preukázať dôvodnosť uplatneného nároku znamená, že žalobca je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že uplatnený nárok je daný a na preukázanie jeho tvrdení je povinný navrhnúť dôkazy. Pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska obsahu žaloby na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobca vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu. Žalobný (procesný) nárok sa vo všeobecnosti skladá z dvoch zložiek, a to z uvedenia relevantných skutkových okolností týkajúcich sa opísania skutkového deja, z ktorých žalobca vyvodzuje svoje právo. Druhou zložkou je žalobný návrh -vyjadrený jeho petitom, ktorým žalobca konkretizuje jeho návrh špecifickým spôsobom zodpovedajúcim skutkovému dej. Z uvedeného teda vyplýva, že súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke, ktorý je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd je preto povinný skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh. Pokiaľ zákon (§ 11 Obč. zákonníka) priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy, treba za značné zníženie dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti spravidla považovať taký zásah, ktorý by vzhľadom na jeho intenzitu, rozsah a trvanie vedúce k zníženiu jeho dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti pociťoval ako závažný každý, kto by sa ocitol na mieste a v postavení dotknutej osoby. Povinnosť preukázať existenciu okolností umožňujúcich priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v spore zaťažuje žalobcu, ktorý síce nie je povinný preukazovať samotnú nemajetkovú ujmu; avšak ak chce byť v spore úspešný, musí preukázať také dôsledky konania pôvodcu zásahu v objektívnej realite, z ktorých vznik nemajetkovej ujmy nepochybne vyplýva. Rozhodujúce sú skutkové tvrdenia vymedzujúce v čom konkrétne spočíva zásah do osobnostných práv presahujúci rámec už kompenzovanej ujmy na zdraví. Aj v prípade zásahu do práva na život a zdravie

platí, že prípadné následky zásahu je nevyhnutné vždy hodnotiť výlučne so zreteľom na individuálne okolnosti danej veci.

21. V prípade závažnej a komplikovanej ujmy na zdraví, ktorá vyžaduje dlhodobé liečenie, rekonvalescenciu a stabilizáciu zdravotného stavu poškodeného, nie je vylúčené, aby poškodený nemohol uplatniť zvlášť nárok na náhradu za bolesť a osobitný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemajetkovej ujmy a majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a na kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom.

22. Bolesťou, ktorú možno v rámci náhrady škody na zdraví odškodňovať, sa rozumie fyzická a psychická ujma na zdraví, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym činom alebo právne kvalifikovanou skutočnosťou, zakladajúcou právo na náhradu škody. Bolesť poškodeného môže byť tak fyzická ako aj psychická. Odškodňujú sa nielen tie bolesti poškodeného, ktoré vznikli priamo pri škodovej udalosti, ale aj tie bolesti, ktoré vznikli pri liečení a odstraňovaní následkov poškodenia zdravia (operácia, rehabilitácia a pod.).

23. Náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia možno charakterizovať ako náhradu za preukázateľne nepriaznivé následky, ktoré trvalo a výrazným spôsobom sťažujú uplatnenie poškodeného v osobnom živote, profesijnom živote alebo iných sférach života človeka. Účelom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby si poškodený mohol za ich peňažnú náhradu obstarat' pôžitky, ktorými si nahradil prežité alebo prežívané utrpenie, strasť či obmedzenie v živote, a to v dôsledku poškodenia zdravia.

24. V posudzovanej veci titulom vznikutej ujmy na zdraví v dôsledku dopravnej nehody bola žalobkyňa odškodnená titulom bolesti, sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia celkom v sume 11.336,25 eur. Pri bolestnom sa bodové ohodnotenie žalobkyne týkalo tržnej rany na čele, zlomeniny oboch členkov liečených operačne (105 bodov x18,24 eur= 1.916,- eur), pri sražení spoločenského uplatnenia sa bodové ohodnotenie týkalo porúrazovej deformity predkolenia, obmedzenia pohyblivosti členkového kĺbu -stredne ťažké, obmedzenia pronácie a supinácie nohy - ľahké, trvalý chronický opuch, jazvy po úraze (310 bodov). Žalobkyňa utrpela vážne poškodenie zdravia, bola hospitalizovaná v nemocničnom zariadení a podstúpila obvyklú liečbu. Skutočnosť, že nemôže vykonávať aktivity ako pred poškodením zdravia, že je nesamostatná či závislá na starostlivosti iných osôb, že pri pohybe mimo bytu a aj v rámci bytu, keď jej noha opuchne, nemôže chodiť, je odkázaná na invalidný vozík boli zohľadnené pri odškodnení podľa § 444 Obč. zákonníka. V súvislosti s neoprávneným zásahom žalovaného do osobnostných práv žalobkyne, žalobkyňa sa domáhala ďalšej náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 20.000,- eur (predmetom prieskumu odvolacieho súdu bola prisúdená náhrada v rozsahu 4.000,- eur). V danej veci síce došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne v dôsledku trestného činu žalovaného, ide o trestný čin spáchaný z nebanlivosti, ktorým žalovaný žalobkyni spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a spáchal ho najzávažnejším spôsobom - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Dopustil sa tak prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Žalobkyňa žalobou uplatnenou v tomto konaní sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela, nemajetkovú ujmu požaduje vzhľadom na následky, ktoré jej ublíženie na zdraví z dopravnej nehody vyvolalo, uvedené zranenie ju nielen upútalo na lôžko a invalidný vozík, v dôsledku zranenia a neovládateľnosti nohy nie je sebestačná pri zabezpečení hygieny, pri chôdzi po byte, keď používa chodítko a invalidný vozík tak, ako bolo zistené v konaní sp. zn. 8C/30/2019, nemôže vykonávať prechádzky na čerstvom vzduchu, vykonávať návštevy u rodinných príslušníkov, ale predovšetkým, že následkami dopravnej nehody, ktoré ju obmedzujú najmä v pohyblivosti a sebestačnosti, je neustále vystavená následkom prejavujúcich sa v duševnej sfére, má neustály stres z toho, ako sa to ďalej bude vyvíjať, pociťuje úzkosť a frustráciu, má v uvedenom smere doživotné následky (skutkové tvrdenia žalobkyne v podaní zo dňa 21.05.2020). Žije s vedomím, že akýkoľvek pohyb mimo bytu bez asistencie inej osoby nie je u nej možný a ťažko sa s tým psychicky vyrovnáva. Pociťuje nepotrebnosť, neschopnosť pre svoju rodinu. Musí si zvykať na zásahy do súkromia, jej zdravotný stav si vyžaduje opatrovateľskú službu, musí znášať opatrovateľku pri intímnej činnosti - sprchovaní, osobnej hygieny, narábanie s osobnými vecami. Žije v neustálom strachu a obave, čo bude ďalej, ako sa s tým vyrovná, stáva sa, že sa rozplače nad svojím zdravotným rozpoložením, keď ju prepadne úzkosť a depresia. Žalovaný sa jej nikdy neospravedlnil, nenavštívil

ju (skutkové tvrdenia žalobkyne v podaní zo dňa 26.05.2020). Z uvedeného je zrejmé, že skutkové tvrdenia žalobkyne v danej veci nie sú totožné so skutkovými tvrdeniami, za ktoré už žalobkyňa bola odškodnená. Žalobkyňa tvrdila a preukázala odvolateľmi namietaný presah nároku na ochranu osobnosti nad nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví. Skutkové tvrdenia žalobkyne boli svedeckými výpoveďami rodinných príslušníkov - manžel, dcéra a listinnými dôkazmi o opatrovateľskej službe preukázané a v konaní neboli zo strany žalovaného ani intervenienta spochybnované. Žalobkyňou konkrétne označená ujma na jej osobnostných právach nebola doposiaľ žalobkyni zohľadnená pri náhrade bolestného, ani pri náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia. V súlade s princípom plnej náhrady ujmy na zdraví spôsobenej žalobkyni následkom dopravnej nehody je opodstatnené žalobkyňu za predmetnú ujmu odškodniť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti (viď Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II.ÚS 1564/2020 zo dňa 09.02.2021). Je neprijateľné, aby za duševné strasti spôsobené psychickou ujmu nebola odškodnená.

25. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy vždy hodnotiť objektívne, prihliadnúc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, ale i k osobe postihnutej fyzickej osoby. V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 Obč. zákonníka, ktorý založila za fyzických a duševných útrapách spojených so samotnou škodovou udalosťou, za ktoré nebola rozhodnutiami súdov resp. mimosúdnym plnením žalovaného/intervenientom odškodnená. Nie je možné zľahčiť útrapy žalobkyne, ktorými prechádzala a prechádza argumentáciou odvolateľov, že za následky dopravnej nehody bola odškodnená cez iné inštitúty právneho poriadku, a preto nie je dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a § 13 Obč. zákonníka.

26. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I, ktorým bola žalobkyni priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 4.000,- eur, potvrdil.

27. Za dôvodné nepovažoval odvolací súd ani odvolanie proti výroku o trovách konania, ktorým sa žalovaný domáhal postupu podľa § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Vzhľadom na to, že rozhodnutím súdu bolo žalobe v časti o zaplatenie 4.000,- eur vyhovené, súd dôvodne priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. Odvolací súd zohľadnil charakter sporu (uplatnený nárok v dôsledku poškodenia zdravia pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným), pomery na strane žalobkyne (dôchodkyňa s obmedzenou možnosťou pohybu), na strane žalovaného (fyzická osoba vo veku 32 rokov, zárobkovo činná) a na strane intervenienta (právnická osoba so základným imanom 49 791 000,- eur) a dospel k záveru, že v posudzovanej veci nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP pre nepriznanie náhrady trov konania pre procesne úspešnú žalobkyňu.

28. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní plne úspešná, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

29. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).